

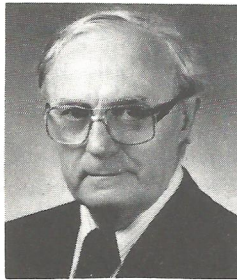
Published monthly by the HUNGARIAN BAPTIST CONFERENCE OF THE AMERICAN CONTINENTS
1370 Michigan Boulevard, Lincoln Park, Michigan 48146

Dr. HARASZTI SÁNDOR

BILLY GRAHAM MOSZKVÁBAN

1982. május 7—13.

A *Billy Graham Evangelistic Association* megbízásából 1972 óta szervezem Billy Graham látogatásait a kelet-európai szocialista országokban. 1977. szeptember 3—10. között Magyarországon összesen 45 ezer embernek hirdette Isten igéjét. 1978. október 6—16. között Lengyelországban, összesen 60 ezer ember előtt prédikált, egyebek között négy hatalmas római katolikus katedrálisban (Varsó, Poznan, Katowice, Cracow). 1982. május 7—13. között Moszkvában prédikált, becslések szerint összesen 7 ezer ember előtt (a moszkvai baptista templomban 2000, a moszkvai pátriárkai epiphania katedrálisban 4000, a nemzetközi kereskedelmi központban 1000 ember előtt). Ez utóbbi helyen tartották — *Pimen pátriárka* meghívására — a világ vallásos vezetőinek világkonferenciáját, az élet szent ajándékának egy nukleáris katasztrófától való megmentéséért.

Dr. Haraszi Sándor

nőke és dr. Káldy Zoltán, az Evangélikus Egyház püspök elnöke.

Az a kitüntető megbízatás jutott osztályrészemül, hogy én készíthetem elő *Billy Graham* moszkvai útját. Ez évben ötször voltam a Szovjetunióban ebben az ügyben. Billy Graham szovjetunióbeli meghívásán 1978 július óta dolgozom. Nem volt könnyű munka meggyőzni a szovjet egyházi és állami vezetőket arról, hogy a világ evangélistáját meghívják. Mindenek előtt útban állt az ortodox egyháznak az a canoni törvénye, hogy ortodox templomban csak felszentelt ortodox pap prédikálhat. Én szigorúan ragaszkodtam ahhoz, hogy Billy Graham csak az esetben jön Moszkvába és a Szovjetunióba, ha prédikálhat egy baptista templomban és egy ortodox katedrálisban. Ugyancsak kikötöttem azt, hogy a Világkonferencián is prédikálni fog. Egy állami tisztviselő megkérdezte tőlem: "Hogyan magyarazzuk meg a mi ateista tömegeinknek Billy Graham evangélista meghívását?" Én azt válaszoltam, hogy Billy Graham egyházi épületekben fog ígét hirdetni. Aki ott meghallgatja őt, annak nem kell magyarázat.

A Pátriárka meghívását személyesen hoztam el Billy Grahamnak, ugyancsak személyesen vittem el az ő válaszlevelét a Pátriárkának és a szovjetunióbeli baptista vezetőknek, akik maguk is csatlakoztak *Pimen pátriárka* meghívásához.

Billy Graham sajtónyilatkozatban hozta a világsajtó és az amerikai nagyközönség tudomására, hogy 1982. május 9-én délelőtt egy ortodox katedrálisban, este pedig a moszkvai baptista templomban fog prédikálni. Ugyancsak elmondta, hogy május 11-én, kedden pedig a Világ Vallásos Vezetőinek Világkonferenciáján fog ígét hirdetni és előadást tartani "*A keresztyén hit és béke egy nukleáris korban*" címmel.

Moszkvai útját nagy sajtó-nyilvánosság előzte meg. Voltak olyan hírek, melyek azt állították, hogy a *Fehér Ház* és az amerikai külügyminisztérium ellenezte Graham szovjetunióbeli látogatását. *Graham* több alkalommal kijelentette, hogy *Reagan* elnök soha nem kérte őt meg arra, hogy ne menjen Moszkvába. Erre pedig lett volna módja, hiszen március 2-án, vasárnap dr.

(Folytatás a 3. oldalon)

Az Egyesült Államokból 26-an vettek részt, köztük Dr. David Preus, az Amerikai Lutheránus Egyház püspök elnöke, Dr. Arier Brouwer, a Reformed Church in America képviselője. Magyarországról ott voltak: dr. Bartha Tibor püspök, a Református Zsinat püspök el-

BILLY GRAHAM MOSZKVÁBAN

(Folytatás az 1. oldalról)

Graham együtt ebédelt Reagan elnökkel és Bush alelnökkel. Erről az eseményről a sajtó is beszámolt. Ezen felül több alkalommal volt magánbeszélgetése mind az elnökkel, mind az alelnökkel. Voltak olyan rossz szándékú újságcikkek, amelyek azt állították, hogy Moszkvában disszidensekkel és a szibériai két pümkösdivel akar találkozni. A cél világos volt a hozzáértők előtt: az amerikai nagykövetséget Graham ellen hangolni, és a szovjet hatóságokat Graham iránt bizalmatlanná tenni. Az amerikai adminisztráció szóvivői attól tartottak, hogy a szovjet kormány Grahamet propaganda célokra fogja felhasználni. Graham úgy nyilatkozott, hogy ő nem aggódik, ha az ő igehirdetéseit bármelyik kormány publikálja a nép előtt. Ugyanakkor határozottan kijelentette, hogy Moszkvában ugyanazt az evangéliumot fogja hirdetni, amelyet mindig is hirdetett az egész világon, hatvan országban, sok tíz millió ember előtt (becslések szerint 60 millió ember hallgatta Billy Grahamet közvetlenül, nem beszélve azokról, akik televízió és rádió hallgatták, vagy nyomtatásban olvasták az ő igehirdetéseit).

Én tanúsíthatom, hogy szavának állt. Nemcsak az útját készítettem elő, hanem Moszkvában is vele voltam mindenütt, kivéve amikor Boris Ponomarevvel beszélgetett 80 percen át. Ponomarev a legfőbb szovjet (Parlament) külügyi bizottságának az elnöke. Hivatala a Kremlben, közvetlenül Brezsnyevé mellett van. Ponomarev be is vezette Grahamet Brezsnyev hivatalába.

Nem volt olyan alkalom Moszkvában, hogy Billy Graham ne tett volna bizonyosságot Krisztusban való hitéről, akár kormányzerveknél, akár egyházi méltóságoknál tett látogatást. Jelen voltam, mikor három és fél órán át beszélgetett Dr. Yurij Arbatov akadémikussal és főmunkatársaival, az Amerikai és Kanadai Ügyek Intézetében. Miután udvariasan meghallgatta Arbatov előadását, Grahamen volt a szólás sora. Így szólt: "Azért jöttem a Szovjetunióba, hogy Jézus Krisztus Evangéliumát hirdessem. Én magam is elfogadtam őt Megváltómnak 17 éves koromban. Jézus Krisztus meghalt az én bűneimért, az ön bűneiért is, Dr. Arbatov. Ez a Jézus örök életet ígért azoknak, akik az Ő nevében hisznek. Kívánom, hogy ön és munkatársai is elfogadják Őt személyes megváltójuknak és békességet találjanak Őbenne." Én minden szót jegyeztem a kis fekete jegyzőkönyvemben. Azután Billy Graham-könyveket adtam emléke a jelenlevő tudósoknak.

Hasonló jelenetek ismétlődtek meg, mikor Billy Graham meglátogatta Yurij Zsukovot, a Szovjet Béke-tanács elnökét és munkatársait. Másfél órán át beszélgettünk. Billy Graham itt is bizonyosságot tett a megfeszített Krisztusról és nem szégyellte a Krisztus evangéliumát. Nem filozofált, nem csépelte üres szölamokat a világbékéről, hanem Krisztusról beszélt, a Béke Fejedelméről.

Mikor V. A. Kuroedovot és munkatársait látogattuk meg egy három órás eszmecezerére, a Szovjetunió Minisztertanácsának Vallásügyi Tanácsában, Billy Graham ismét személyes bizonyosságot tett Jézus Krisztusról. Nagy csodálkozással hallgatta Kuroedov miniszter szájából,

hány millió istenhívó él a Szovjetunióban (mintegy 40 millió ortodox, 2–3 millió luteránus és kálvinista, 3–3½ millió zsidó, félmillió baptista /az össz-unióbeli Evangéliumi Keresztyén Baptista Tanács négy felekezetet foglal magába: baptista, evangéliumi-keresztyén, pümkösdí, mennonita/, mintegy 50 millió mohamedán, jelentős számú methodista és buddhista. Azt is megtudtuk ezen a beszélgetésen, hogy a Kruscsev-féle vallásmegszorítás idején becsukott templomok jórészt újra megnyitották, másokat renováltak, ugyancsak nagy számban engedélyezték új templomok építését. Most hallani vélem azoknak a kételkedő felkiáltását, akik erre az adatközlésre azt mondják, hogy Billy Grahamet félrevezették és propagandával traktálták. Én nem tekintem magamat szakértőnek Szovjetunióbeli ügyekben. Szeretném azonban megjegyezni, hogy különböző alkalmakkal több, mint 35 napot töltöttem a Szovjetunióban, több helyen megfordultam, beszélgettem különböző felekezetű vallásos vezetőkkel. Ezek a beszélgetések megerősítették Kuroedov miniszter beszámolóját. Nem akarnám azt állítani, hogy a Szovjetunióban olyan vallási gyakorlat van, mint az Egyesült Államokban, vagy Kanadában. Azonban tény az, hogy voltak sokkal nehezebb idők is a múltban a hívőkre, mint jelenleg. Akikkel beszélgettem, hálát adtak Istennek azokért a lehetőségekért, amelyek manapság megvannak: szabadon tarthatnak istentiszteleteket a templomokban, vannak egyházi énekkarok, nyomtathatnak liturgikus könyveket, énekeskönyveket, bibliákat korlátozott számban. Iskolai hitoktatás éppen úgy nincs, mint az Egyesült Államokban. A gyermekek hitben való nevelése családokra hárul. Az ifjak 18 éves koron alul nem lehetnek szavazati joggal rendelkező egyháztagek a gyülekezetekben. Ez nem jelenti azt, hogy nem lehet őket bemeríteni. Az ortodox egyház például a csecsemőket meríti be és konfirmálja (khrizma: szentelt olajjal a kereszt jegyét teszi a pap az újonnan bemerített csecsemő homlokára).

Megható volt a beszélgetés során, mikor Billy Graham oda fordult Kuroedov miniszterhez és ezt mondta: "Miniszter úr, tudja-e, hogy én milyen szívdobogással készültem erre az útra? Az Egyesült Államokban sokan úgy tekintik ezt a Világkonferenciát, mint egy szovjet propagandát. Én azonban azért jöttem, hogy a Krisztust prédikáljam, mind a Világkonferencián, mind a baptista templomban, mind az ortodox katedrálisban." Kuroedov miniszter megértően mosolygott és kijelentette, hogy a meghívóknak is szívdobogásuk volt, mikor Billy Graham meghívását elhatározták.

A Világkonferencián május 11-én tartotta meg Billy Graham igehirdetését és előadását "A keresztyén hitről és békéről egy nukleáris korban". A harmincperces előadást a szovjet televízió teljes egészében filmre vette. Ugyanezt tették Billy Graham hivatalos látogatásai alkalmával is. Konferenciái igehirdetését úgy kezdte: "Ami vagyok és aminek lenni remélek ebben az életben és a következőben is, azt Jézus Krisztusnak köszönhetem... A Biblia azt tanítja, hogy Jézus Krisztus Isten egyszülött fia volt, aki azért küldetett, hogy kereszthalálával elvegye a mi bűneinket, és lehetővé tegye a mi megbékélésünket Istennel, hogy békességünk legyen

önmagunkkal és egymással.”... Majd arról szólt, hogy “a nukleáris háború lehetősége nem csupán politikai kérdés, hanem elsősorban erkölcsi és spirituális kérdés”. Nyíltan kijelentette, hogy ő nem pacifista, hogy nem hisz az egyoldalú leszerelésben, hanem fontosnak tartja a többoldalú, ellenőrizhető, arányos és kölcsönösen hasznos leszerelést. Kijelentette, hogy egyik nagyhatalom sem ártatlan a tömegpusztító fegyverek előállítására és felhalmozására kérdésében. Felszólította a nagyhatalmakat, hogy vessenek véget az egymás ellen irányuló ellenséges szócstatáknak. Felkérte mind Reagan elnököt, mind Brezsnyev elnököt, hogy üljenek le a tárgyalóasztalhoz és találjanak módot a fegyverzet csökkentésére. Figyelmeztette az összes országok kormányait, hogy “ma már nem csupán a két világhatalmat, hanem minden nemzetet egy közös ellenség fenyeget: a nukleáris pusztulás veszélye”. Majd minden kormányhoz apellált, hogy tartsák tiszteletben a hívőknek a jogait, úgy amint ez kifejezésre jutott az Egyesült Nemzeteknek az Emberi Jogokról szóló általános deklarációjában és a Helsinkii Egyezményben. Szózatát így fejezte be: “Nem túl sok azt remélni s azért imádkozni, hogy egyesülni tudjunk egy odaszentelt szövetségben az ellenség ellen, amely elpusztítással fenyeget mindannyiunkat.”

Harminc perces előadását három percen át szünni nem akaró tapsorkán fogadta. Senkinek nem jutott ilyen tetszésnyilvánítás osztályrészül.

Sokan próbálták azonban moszkvai csekekedeteit bírálni, és azt állítani, hogy őt a szovjet propaganda “behúzta”. Billy Graham ezt válaszolta: “Remélem, hogy békeszolgálatra fognak használni engem, mert hiszen azért mentem Moszkvába, hogy a békéről szóljak.” Erről jut eszembe, hogy évekkkel ezelőtt egy kelet-európai kormány képviselője ezt mondta nekem: “Minálunk Billy Grahamet háborús uszítónak tartják.” Én már akkor is jobban ismertem Grahamet, és más véleményen voltam. Ismertettem a kelet-európai tárgyaló-partnerral Graham igazi énjét és ezt kérdeztem: “Ha önök ezt háborús uszításnak tartják, legyen szíves megmondani nekem, hogyan kell akkor a békére uszítani?” A fentiek erre válaszolnak.

A baptista templomban a 38 esztendőös beteg meggyógyításáról szólt. *Mikhail Y. Zsidkov* tolmácsolta nagyon szépen. Mikor a hallgatóságtól azt kérdezte Graham, hányan olvasták az ő műveit orosz fordításban, a jelenlevők kétharmada tette fel a kezét.

Az ortodox katedrálisban annak az emelvénynek a széléről beszélt, ahol előtte *Pimen*, Moszkva és egész

Oroszország Pátriárkája és *Nicolas* pápa és Alexandria és egész Afrika Pátriárkája szólt a hívőkhöz. Graham itt a megfeszített és feltámadott és mennybement Krisztusról szólt. Háromszor kiáltott fel oroszul: “*Krisztus feltámadott!*” A gyülekezet háromszor felelt, mindig nagyobb lelkesedéssel és mindig mélyebb zengéssel: “*Valóban feltámadott!*” Megköszönte *Pimen* pátriárkának azt a kitüntetést, hogy életében először (de remélhetőleg nem utóljára) ortodox katedrálisban hirdetheti Isten igéjét. Megemlékezett a Szövetséges Hatalmak nagy győzelméről a náciizmus felett. Mély meghatottsággal emlékezett a 20 millió szovjet halottra, aki életét vesztette a Nagy Háborúban, és együttérzését fejezte ki a szovjet anyáknak, feleségeknek, apáknak és fiaknak és lányoknak, akiknek életébe gyászt hozott a háború. (Előtte való nap megkoszorúzta az Ismeretlen Katona sírját.)

Még néhány szót a szibériai két pünkösdiről, akiket Billy Graham meglátogatott az U.S.A. Nagykövetség alagsorában. Oda is elkísértem. Én már januárban meglátogattam őket egyedül. Billy Graham megölelte, megcsókolta őket, Bibliát olvasott velük (Zsolt. 37:1–10), térdenállva imádkozott velük és vigasztalta őket. Megígérte, hogy ügyüket csendes diplomáciával fogja elősegíteni, mikor hivatalosokkal beszél. Szavát megtartottal megmagyarázta nekik, hogy lelkipásztori látogatást és buzgó imádkozást nem óhajt televízióval és sajtóképviselőkkel tartani. A pünkösdi hat ezt nagyon nehezen fogadta el. A látogatás másfél óráig tartott.

Beszélgethetnénk még a Szentháromság Szent Szergej Kolostor meglátogatásáról Zagorszkban, május 12-én, szerdán délután. A templomok telve voltak hívőkkel. Ugyancsak Moszkvában is, szombat este felé, május 8-án, mikor három katedrális látogatott meg.

Minden beszélgetése végén azt mondták az állami- és egyházi vezető személyiségek, hogy szeretnék Dr. Grahamet viszontlátni egy fokkal kiterjedtebb programmal. A válasz az volt, hogy szívesen visszajön, ha meghívják. Nemcsak nyugati sajtótudósítók, hanem a moszkvai rádió, a *Literaturnaya Gazeta* és az egész Szovjetunióban ismert és olvasott nagy lapok, rádiók és televíziók is interjút kértek Dr. *Billy Graham*tól. A *Pravda* május 15-i száma beszámolt Graham nyilatkozatairól.

Kérdés, lesz-e folytatása ennek a látogatásnak. Ez a történelem Urának a kezében van. Az Ige így biztat: “*Ímé adtam elődbe egy nyitott ajtót, amelyet senki be nem zárhat*” (Jelenések 3:8).

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Elérkezett az 1982-es év “közepe”, *tató válaszevelezőlapot mellékelünkben van A KÜRT júliusi száma. Szeretettel emlékeztetjük azokat az olvasókat, akik még nem rendezték az 1982-es előfizetést, hogy a díjakat küldjék be a 2. oldalon található címmre Mrs. Maggie Marton pénztáros lapkezelőnek.*

A válaszokat kiértékeljük és az E számunkhoz egy közvéleményku-eredményt közöljük a lapban.

Szeretettel kérjük mindazokat, akik A KÜRT-be írni szoktak, hogy *kézirataikat a továbbiakban dr. Almási Mihály tördelő-szerkesztő címére küldjék, lehetőleg gépelve, 2 példányban. Igen hasznos, ha minden gyülekezet választ egy krónikást, aki a gyülekezeti híreket megírja, és beküldi. Mivel egy-egy szám előállítása elég hosszú időt igényel, kérjük, hogy az eseményekről azonnal írjunk! Csak így érhető el, hogy friss híreket tudjunk közölni.*

Örülénk, ha olyan Testvérek is tollat ragadnának, akik mostanában nem írtak. Minden cikket, verset, stb. természetesen nem tudunk közölni, de a legjobbaknak igyekszünk helyet biztosítani. **A Szerkesztőség**